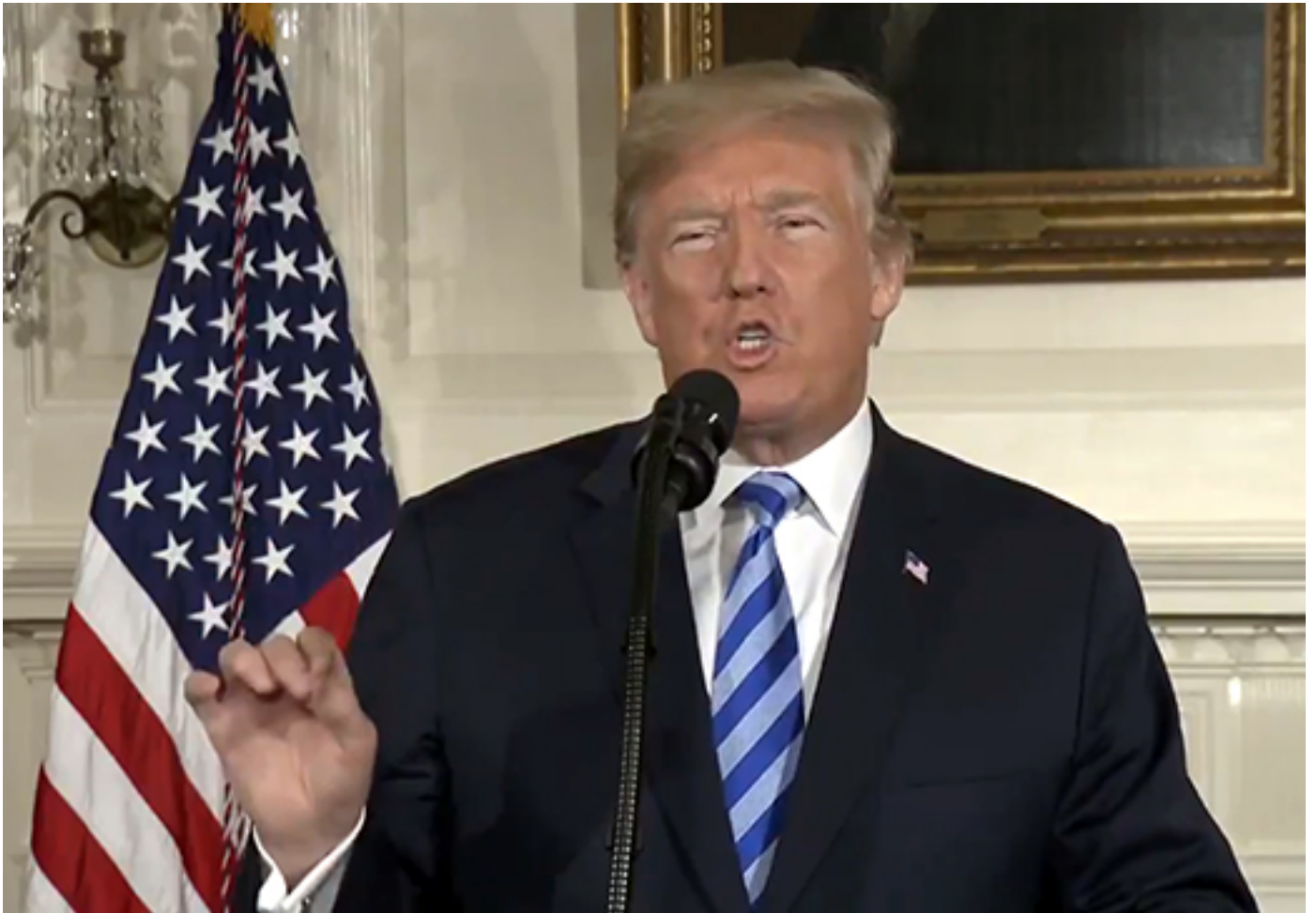

Председник САД Доналд Трамп објавио је данас да ће се Америка повући из нуклеарног споразума са Ираном нагласивши да је споразум омануо, односно да није заштитио националне интересе његове земље, а одмах потом да ће увести економске санкције највишег степена.

Како је додао, САД ће вратити санкције тој земљи, и то "највишег степена".

“Објављујем да ће се САД повући из споразума“, рекао је Трамп на конференцији у Белој кући која се данима ишчекује.

Трамп је упозорио да би и друге земље могле бити санкционисане.

"Јасно је да САД не могу да спрече иранску нуклеарну бомбу са садашњим споразумом", рекао је Трамп, преноси Ројтерс.

Председник САД је данас потписао председнички меморандум о повлачењу из међународног споразума постигнутог 2015, а у телевизијском обраћању нацији из Беле куће након тога саопштио је да ће увести највиши ниво санкција Ирану и упозорио све земље да не помажу иранској влади, преноси АП.

Америка, истакао је, неће бити "талац нуклеарне уцене" и неће дозволити да се режим који узвикује "Смрт Америци" домогне нуклеарног оружја.

Одлуку о повлачењу из споразума је, напоменуо је, донео након консултација са савезницима САД.

Трамп је у релативно кратком, али изузетно оштром говору навео све лоше аспекте које сматра да постоје у споразуму са Ираном, рекавши да је начињена грешка у његовом састављању, те га назвао "суштински мањкавим" и "ужасним, једностраним споразумом заснованим на лажима". "Није сигуран, ништа није сигурно, не постоје гаранције", поновио је неколико пута амерички председник алудирајући ка несигурности за коју сматра да постоји од стране Ирана, а онда је причу окренуо у другом смеру, поменувши напоре САД за регулисање споразума. Конструктивни споразум је, додао је, лако могао бити постигнут у то време, али - није. Акцентовао је да, уколико би се дозволило да споразум са Ираном остане на снази, ускоро би почела трка у нуклеарном наоружању на Блиском истоку. Поводом донете одлуке, он је нагласио да је она већ раније сугерисана.

Како је навео, у средишту споразума о нуклеарном наоружању са Ираном је "велика фикција".

- Упозорили смо на време, после смо поновили упозорење и константно скретали пажњу. САД нису схваћене озбиљно, а ја обећања испуњавам - рекао је Трамп.

Како је навео, "када би се дозволило да споразум са Ираном остане на снази, ускоро би почела трка у нуклеарном наоружању на Блиском истоку".

Конструктивни споразум је, додао је, лако могао бити постигнут у то време, али - није.

Нуклеарни споразум са Ираном је, рекао је председник САД, требало да штити САД и савезнике, али је омогућио Ирану да настави да обогаћује уранијум.

"Ниједна акција коју је Иран предузео није била опаснија него тежња те земље да се опскрби нуклеарним оружјем", истакао је Трамп.

На крају обраћања, председник САД је најавио нове санкције Ирану, а сугерисао је да ће можда и друге земље осетити део тога.

- Увешћемо економске санкције највишег степена. Све нације која помогне Ирану у његовој жељи за нуклеарним оружјем такође би могле да осете санкције САД. Америка неће подлећи томе да постане заточеник уцена нуклеарним наоружањем и неће дозволити да се режим који узвикује "Смрт Америци" домогне нуклеарног оружја - рекао је Трамп.

Споразум са Ираном, како је навео амерички председник, требало је да штити САД и савезнике, али је омогућио Ирану да настави да обогаћује уранијум: "Ниједна акција коју је Иран предузео није била опаснија него тежња те земље да се опскрби нуклеарним оружјем". Трамп је додао да споразум нема адекватне механизме за спречавање варања, па саопштио: "Јасно је да САД не могу да спрече иранску нуклеарну бомбу са садашњим споразумом".

Он се обратио и народу Ирана који је, како је навео "дуго патио".

- Американци стоје уз вас. Сад је било скоро четрдесет година од како је диктатура узела моћ и узела поносну земљу за таоца. Већина од 80 милиона становника Ирана нажалост никада није спознала Иран који је просперирао, мирно функционишући са својим комшијама и добијао дивљење остатка света, али будућност Ирана припада народу. Они су законски наследници богате културе и древне земље и заслужују нацију која ради за њихове снове и поштује њихову историју. Заслужујете нацију која ће вас поштовати - поручио је Трамп.

Према његовим речима, споразум такође не ограничава иранске дестабилизујуће активности, укључујући подршку тероризму, а Иран је назвао "режимом великог терора". Председник САД је напоменуо и да је Мајк Помпео, амерички државни секретар, тренутно на путу ка Северној Кореји где ће "реализовати даље договоре".

„Чињеница је да овај споразум никада, баш никада није требало да буде направљен. Није донео смиреност, није донео мир и никада га неће ни донети“, рекао је Трамп на крају свог говора у Белој кући.

- Постоје бројне опције, ми не желимо да затварамо врата, али желимо да се осигурамо и обезбедимо безбедност - рекао је Трамп који није желео да посвети више времена одговарајући на питања новинара, али је зато, након озваничења изречене одлуке, позирао пред камерама и фотоапаратима.

Иначе, иако је он раније претио да ће се САД повући из споразума са Ираном, а друге земље које су укључене у његово састављање 2015. године повлачиле су све дипломатске потезе како би задржале Вашингтон.

- Могао бих сада да се претварам пред вама да мислим да постоји шанса да споразум остане нетакнут. Ако та шанса и постоји, она је врло малена - изјавио је раније данас неименовани европски дипломата из Вашингтона.

"At the heart of the Iran deal was a giant fiction: that a murderous regime desired only a peaceful nuclear energy program. Today, we have definitive proof that this Iranian promise was a lie." pic.twitter.com/9m4VBjnHj7

— The White House (@WhiteHouse) [May 8, 2018](#)

Трамп је својевремено споразум називао "најгорим икада" и претио да ће поцепати испред Беле куће, али ипак, нико не зна шта је одлучио. Чак ни најближи сарадници.

Неименовани извори америчким медијима појаснили да би оштар став Вашингтона према Техерану био јасна порука Северној Кореји да не очекује претеране уступке на састанку који се очекује, а генерални секретар УН Антонио Гутереш упозорио је да би повлачење из споразума могло да изазове рат и није једини. Сличан став изнео је и Емануел Макрон, који се попут већине представника земаља потписница залаже за опстанак споразума.

Иначе, споразумом, званично познатим као Заједнички свеобухватни план акције (ЈЦПОА), Иран се сложио да смањи свој нуклеарни програм у замену за смањење санкција.

Рекао је и да споразум са Ираном нема адекватне механизме за спречавање варања.

Према његовим речима, нуклеарни споразум са Ираном не ограничава иранске дестабилизујуће активности, укључујући подршку тероризму.

Трамп је, такође, у обраћању из Беле куће, Иран назвао "режимом великог терора".

“Њујорк тајмс“ је раније пренео да је Трамп разговарао телефоном са француским председником Емануелом Макроном и да му је том приликом рекао да ће бити повлачења, што је Макронов кабинет демантовао.

Париз, Берлин, Лондон и Москва жале због одлуке САД

Француска, Немачка и Велика Британија жале због Трампове одлуке и желе да заједно

раде на "ширем споразуму", објавио је на Твитеру објавио председник Француске Емануел Макрон одмах после изјаве председника САД.

"Радићемо заједно на ширем оквиру, који ће покрити нуклеарне активности после 2025. године, балистичке ракете и стабилност на Блиском истоку, посебно у Сирији, Јемену и Ираку", навео је Макрон.

Француски председник је додао да је "у игри режим међународне борбе против ширења нуклеарног оружја".

Руско Министарство спољних послова саопштило је да је Москва дубоко разочарана одлуком Доналда Трампа да се повуче из нуклеарног споразума са Ираном, јавила је агенција РИА "Новости". У саопштењу се наводи да је одлука САД неоснована и да се Иран стриктно придржава нуклеарног споразума.

Министарство наводи да је Москва отворена за друге учеснике споразума и да ће наставити да развија билатералне односе са Ираном.

ЕУ одлучна да очува споразум с Ираном

Европска унија одлучна је да очува међународни споразум с Ираном о његовом нуклеарном програму, изјавила је висока представница ЕУ за спољну политику и безбедности Федерика Могерини.

Споразум постигнут у Бечу 2015. "испуњава свој циљ у гарантовању да Иран не развије нуклеарно оружје", рекла је Могерини у седишту представништва ЕУ у Риму, изразивши "посебну забринутост" због Трампове одлуке о увођењу нових санкција Ирану.

Трамп је данас изјавио да се САД повлаче из иранског нуклеарног споразума из 2015. године, и најавио увођење "највишег нивоа" економских санкција Техерану.

Додао је да "има доказе да је Иран лагао" о природи својих активности и да је реч о срамотном споразуму који је дао доларе иранском режиму док је финансирао терористе.

Обама: Повлачење из споразума с Ираном је озбиљна грешка

Бивши председник САД Барак Обама је оценио да је одлука председника Доналда Трампа да се САД повуку из међународног споразума с Ираном "озбиљна грешка", која ће поткопати амерички кредибилитет у свету.

Обамина администрација је посредовала ради постизања тог споразума 2015. године. Он је изјавио да је одлука Трампа да се САД повуку из тог споразума "погрешна", нарочито зато што се Иран до сада придржавао споразума са шест светских сила. Обама је такође упозорио:

"Стално исмевање споразума у којима је наша земља (САД) страна-потписница, прети да поткопа кредибилитет Америке, и доводи нас у сукоб с главним силама света".

Обама каже да без споразума с Ираном, Сједињене Државе "на крају могу остати на поражавајућем избору између Ирана наоружаног нуклеарним оружјем и још једног рата на Блиском истоку".

Он је рекао да споразум с Ираном и даље представља пример шта се може постићи дипломатијом, укључујући и случај Северне Кореје.

(Агенције)